

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 4 oktober 2012

MEDITATIE

Weinig en kwaad

Nadat Jakob zijn doodgewaande zoon Jozef ontmoet had in Egypte, werd Jakob door Jozef voorgesteld aan de Farao van Egypte. Jakob is een oude man geworden en de Farao komt onder de indruk van de eerbiedwaardige gestalte van Jakob en hij vraagt aan Jakob: "Hoe oud bent u?" De Farao kleedt zijn vraag omslachtig in en vraagt: "Hoeveel zijn de dagen des jaren uws levens?" Jakob antwoordt met dezelfde wijldlopiegheid: "De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren."

Door deze wijze van spreken valt de aaneenschakeling van dagen zo op. Het is één aaneenschakeling van dagen. Jakob is hier heel oud: 130 jaar. Misschien zegt u: "Daar teken ik voor om zo oud te worden!" Jakob denkt daar anders over, hij vindt het maar

En Jakob zeide tot Farao:
"De dagen der jaren mijner
vreemdelingschap zijn honderd
en dertig jaren. Weinig en kwaad
zijn de dagen der jaren mijns
levens geweest."

Genesis 47 : 9,10a

weinig. Hij vergelijkt zijn leeftijd met die van zijn grootvader Abram: die werd 175 jaar, en met die van zijn vader Izaäk, die werd 180 jaar. Als Jakob ziet op Abram en Izaäk dan zegt hij dat die 130 jaar weinig is. U zegt misschien nog: "Daar teken ik voor." Maar dan kan ik u zeggen dat u daar niet op hoeft te rekenen. Niemand van ons wordt 130 jaar. Dat bereikt niemand meer. En u weet: de dood komt niet eens in de zoveel jaar om de hoek kijken, maar de dood wenkt ieder uur. Er is niets zo onzeker als ons leven en er is niets zo zeker als de dood. U hoeft er niet op te rekenen dat u 130 jaar wordt. En al zou u het worden, wat dan nog! U zou alleen maar merken dat het opkopt. De Bijbel zegt dan ook: "Wij vliegen daarheen." Wij denken vaak bijvoorbeeld: "Mijn vader werd zo en zo oud, dan heb ik nog zoveel jaar te leven." Maar we kunnen beter vragen: "Wat heb ik achter de rug?" Het verleden krimpt ineen als elastiek. Het heden is een handbreed gesteld en wat de toekomst betreft, zijn dagen zijn als een voorbijgaande schaduw. U grijpt er naar en het ontglipt u.

Laten we daarom maar een dikke streep zetten onder het woordje weinig! Laten we daar goed aan denken: 't is weinig. Het is een druppel in de

ocean van de eeuwigheid en we weten niet wanneer dat weinig ophoudt. Maar we weten wel dat het einde nadert en dat de Heere bij ons komt als een dief in de nacht. En we weten ook dat waar de boom valt, blijft hij liggen. Dat het nu de welaaenagene dag is, de dag der zaligheid en dat wij onze kostbare genadetijd niet mogen verbeuzelen. Er is tweeeërlei einde, omdat er tweeeërlei leven is. Want er is ook een leven buiten God en Christus daarom is er ook een sterven buiten God en Christus. Er is ook een leven met God in Christus en daarom ook een sterven met God in Christus. En daarom zegt de Bijbel: "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven," want een mens sterft zoals hij geleefd heeft. Jakob is doordrongen van zijn vergankelijkheid, maar hij zegt ook dat de dagen der jaren van zijn leven kwaad waren. Jakob ziet zijn leven voorbijtrekken. Hij heeft veel verdriet gehad daarom zegt hij dat de dagen der jaren van zijn leven kwaad waren. Als Jakob zo over zijn verdriet in zijn leven spreekt, dan zijn er misschien mensen die net als Jakob veel verdriet en veel zorgen gehad hebben en die net als Jakob moeten zeggen: "Kwaad zijn de dagen van de jaren van mijn leven. Mijn bestraffing is er elke morgen." En als we dat verdriet in het leven van Jakob nagaan, dan is dat natuurlijk het gevolg van de zonde. Hij had zich ook veel narigheid kunnen besparen. In het kwaad dat ons overkomt, zit veel eigen schuld verweven. Vaak moeten we zeggen: "Dat heb ik mijzelf aangedaan. Dat heb ik zelf over mij afgeroepen." En toch, al had Jakob veel verdriet, toch was Jakob door God bemind. "Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat." Daarom moest al het kwaad en verdriet wat hem in zijn leven overkwam medewerken ten goede, want voor degenen die God liefhebben moeten alle dingen, ook kruis en moeite, medewerken ten goede. In al dat verdriet werd Jakob gelouterd door de kastijdende hand van God. Want wie Hij liefheeft, kastijdt Hij en Hij geselt een iegelijk zoon die Hij aanneemt. Door

Inhoud

- 1 Weinig en kwaad
- 2 Enkele gedachten rondom de prediking (2)
Bijbelse prediking is eerlijk en veelzijdig.
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 115 (39)
- 4 Voor de opperzangmeester...(4)
- 5 Even maar...
- 6 Gemeenten overzee (4)
De zwerftocht van 'Covell'
- 7 Synode overzee
- 8 Onbekende psalmen
- 8 Boekaankondigingen
- 9 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

91e jaargang

Nr. 1

dit verdriet moest Jakob leren eigen listigheid en krachten te verzaken en alleen schuilen bij de Heere. Zo is het nog: als u nu veel kruis en verdriet hebt, misschien wel door eigen schuld, als u niet als Jakob de Heere mag liefhebben, moet het meewerken ten goede. Ook al kunnen wij het vaak niet bekijken, het moet mee-

werken ten goede. Immers, dan is in al het verdriet de kastijdende liefdes-hand van de Heere en Hij wil ons in die weg leren eigen krachten en eigen listigheid te verzaken om als een hulpeloze bij Hem te schuilen.

Houten,

ds. J. S. van der Net

Zelfs dat ze misleid worden door predikers. Hij waarschuwt hier nadrukkelijk tegen. 'Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend, gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt' (Matth. 7:22,23). Deze notie geeft zo'n diepe kleur aan Zijn boodschap.

2

Enkele gedachten rondom de prediking

Bijbelse prediking is eerlijk en veelzijdig

De Heere Jezus begint de bekende Bergrede met troostrijke en liefdevolle woorden. Deze richt Hij tot armen van geest, tot treurenden, tot hen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. En zo benoemt Hij nog anderen. Word ik ook aangesproken? Dat is een belangrijke, persoonlijke vraag, die we zeker niet voorbij moeten gaan. 'Onderzoekt uzelf' is immers een wezenlijke Bijbelse opdracht.

Het Woord wordt in het openbaar gesproken. Iedereen mag het horen. Velen hoorden het ook werkelijk. Maar er is wel een groot verschil. De zaligspreeking is voor de armen van geest, de treurenden, voor hen die

honger en dorsten naar de gerechtigheid. En als we niet arm van geest zijn? Niet behoren tot 'hen die over de zonde bedroefd zijn, en die met grote begeerte verlangen en trachten naar de ware gerechtigheid in Christus'? Dan wordt ons toch als het ware toegeroepen: bedenk heden wat tot uw vrede dient. Vraagt naar de Heere en Zijne sterkte, want we hebben een wonder van God - de wedergeboorte, zie Joh.3:3 - nodig. Zonder die liggen we rampzalig verloren. Zelfs onder de lieflijkste prediking.

De Heere Jezus houdt in Zijn prediking in de Bergrede ernstig rekening met de mogelijkheid dat hoorders zich vergissen, zichzelf bedriegen.

Niet een ieder...

Deze klemmende ernst stempelt de prediking van de Heere Jezus. Zo wordt de Bergrede afgesloten met twee bekende gelijkenissen. In hoofdstuk 7:13 en 14 spreekt hij over de twee wegen. Velen wandelen op de brede weg. Dit zegt Hij terwijl Hij spreekt tot kerkmensen die belangstellen in Zijn woorden. Dat moet dus ook ons raken. En weinigen, zo zegt de Heere Zelf, vinden de enge poort en het nauwe pad. Zo waarschuwt Hij en doet de opwekking horen: 'Ga in...' En op een andere plaats 'Strijd om in te gaan door de enge poort' (Luk. 13:24).

Hij zegt niet: 'luister goed en overleg het in je hart en dan mag je wel geloven dat het ook voor jou is en goed is met je'. Nee, we moeten door de enge poort gaan. Dat is een levenservaring: door die nauwe poort gaan met alle strijd die daaraan verbonden is. Om nooit te vergeten. Of weten we daar (nog) niet van? Laat het dan onze nood mogen worden: hoe kom ik daar door? Juist in die weg wordt de strijd geboren; gewerkt door de trekkende Heere Zelf.

Aan het slot van de Bergrede spreekt de Heere Jezus over de wijze en dwaze bouwer. De ene bouwer is snel klaar. Hij heeft zijn geestelijk huis weldra gebouwd. Ongetwijfeld heel godsdienstig en betrokken. Maar als het er op aankomt, blijkt dat hij op zand heeft gebouwd. Dat is een ontzaglijke ontdekking. Maar te laat...

De andere bouwer groef, verdiepte en legde het fundament op de steenrots, lezen we bij Lukas (6:48). Hij was niet zo gauw klaar. Het moest dieper. Er moest zoveel afgegraven en weggegooid worden. Hij was er niet zomaar klaar mee. Op die wijze wordt naar het Woord van Jezus werkelijk gehoord en wordt het Woord werkelijk 'gedaan'. Hoe klemmend is dan Zijn oproep: 'Ga in door de enge poort, want wijd is de poort en breed is de weg die tot het verderf leidt... en velen...'

Grondtoon in prediking

De hoofdinhoud van de boodschap van Gods Woord is dat God Zijn heil schenkt en Zelf werkt. We moeten daar niet van maken dat Hij het heil aanbiedt en dat de mens dan maar beslissen moet. Dus dat de realisatie van het heil afhangt van de beslissing van de mens. Dat is een ernstige dwaling; de remonstranten leerden dat. Als het zo was, zou er werkelijk nooit een mens komen.

Ook moeten we serieus ervoor oppassen dat we deze dwaling verwerpen, maar intussen in de praktijk er toch zo dichtbij komen dat we er eigenlijk in vervallen. Tegelijk blijven de verantwoordelijkheid van ons mensen en de nodiging van het Evangelie voluit overeind.

Nadenkend over enkele actuele punten rondom de prediking merken we dat het zo belangrijk is vanuit welke grondtoon men opkomt. In onze Dordtse Leerregels worden de verantwoordelijkheid van de mens en de ernstige aanbidding van het Evangelie voluit geleerd. Tegelijk moet het ons opvallen waar dit belijdenisgeschrift begint: in het dal en niet bij de nodiging.

Het eerste artikel zet in met te belijden: 'Aangezien alle mensen in Adam gezondigd hebben en des vloeks en eeuwigen doods zijn schuldig geworden, zo zou God niemand ongelijk hebben gedaan, indien Hij het ganse menselijk geslacht in de zonde en vervloeking had willen laten'. Zo wordt de mens eerlijk gestempeld. Er is geen verwachting van ons en rechten hebben we niet. Maar tegen deze achtergrond gaat nu juist Gods soevereine genade blinken.

Dat laten ook onze Dordtse vaders in de Leerregels duidelijk uitkomen. Enerzijds komt in alle ernst naar voren: wie geen acht geeft op het Woord gaat om eigen schuld verloren. Anderzijds wordt heel duidelijk verwoord dat geloof en bekering eenzijdig werk van de Heilige Geest zijn. Het werk der wedergeboorte komt zonder ons in ons tot stand.

Heel bevindelijk en tegelijk heel schriftuurlijk worden deze zaken op pastorale wijze onder woorden gebracht. Dat maakt juist de inhoud van dit belijdenisgeschrift zo rijk en hartelijk.

(wordt vervolgd)

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

EEN PSALM, EEN LIED

39

Psalm 115

*'Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere,
om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil'.*

Psalm 115:1

'En dit is zeer opmerkenswaardig, namelijk, hoewel wij volstrekt niet waard zijn dat God acht op ons slaat, wij toch goede hoop moeten hebben, omdat Hij, door ons te verlossen, Zijn Naam wil verheerlijken'. De reformator Calvijn heeft sterkte gevonden in de Naam van God. Eigen onwaardigheid moest worden beleden. Maar Gods trouw is onveranderlijk. Hebben wij al zo op de getrouwe Verbondsgod leren vertrouwen?

De dichter heeft te maken met de spot van de vijanden. Waarom zouden zij de vraag stellen: Waar is nu hun God? (vers 2). Het blijkt echter duidelijk uit deze Psalm dat de heidenen niet het laatste woord hebben. Hun afgoden hebben geen wijsheid en kracht. Zo is het met de afgoden van de wereld. Hoewel het soms lijkt dat zij grote wijsheid hebben, zal uiteindelijk blijken dat zij arm zijn. Bij hen is geen hulp en ze zijn geen schuld. De dichter is eerlijk en scherp: Dat die hen maken hun gelijk worden; en al wie op hen vertrouwt (vers 8).

Met deze woorden zou de Psalm kunnen worden afgerond. Het is duidelijk dat bij de afgoden geen hulp is te vinden. Toch gaat de dichter verder met een krachtige oproep om op de Heere te vertrouwen. Hij weet dat bestreden zielen zo op zichzelf en op de omstandigheden kunnen zien. Daarom wijst hij krachtig van zich af. 'Israël, vertrouw gij op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild' (vers 9).

Deze oproep herhaalt hij voor verschillende mensen. In vers 10 roept hij ambtsdragers op om op God te vertrouwen. Kennelijk is dit nodig. Het is niet vanzelfsprekend dat mensen die dienen in Gods Koninkrijk het geloof altijd in beoefening hebben. Gelukkig weet de Heere dit. Hij wil zulke arme ambtsdragers de goede weg wijzen. Er is alleen hulp van God te verwachten. Zou er voor Hem iets te wonderlijk zijn?

De oproep gaat verder: 'Gijlieden, die de HEERE vreest, vertrouwt op de HEERE...'. Ook Gods kinderen worden nadrukkelijk bij deze oproep bepaald. Dit hebben zij nodig omdat ze deze genade uit zichzelf niet beoefenen. Enerzijds is dit hun schuld, anderzijds blijkt uit deze Psalm dat de Heere dit weet. Kleinen en groten zullen delen in de zegen van de Allerhoogste (vers 13). De Heere is eeuwig de lof waard (vers 18).

Poortugaal, ds. C. Neele

Voor de opperzangmeester

Het zal wel een moeilijk vers in de psalmen blijven. Het slot van Psalm 137 kunnen we alleen met huiver uitspreken: Welgelukzalig zal hij zijn die uw kinderkens grijpen en aan de steenrots verpletteren zal. Hoe moeten we dit verstaan? Is dit typisch de taal van het Oude Testament die in het Nieuwe Testament niet meer voorkomt? Of liggen de zaken anders.

Het is te waarderen dat de auteurs van de Studiebijbel moeilijke onderwerpen in de psalmen niet uit de weg zijn gegaan. Want die moeilijke onderwerpen zijn er. Het slot van Psalm 137 is zo moeilijk dat de berijming zelden of nooit in een kerkdienst wordt gezongen. Ditzelfde geldt voor de Psalmen 58 en 109. En van de berijmde Psalm 68 wordt het tiende vers - 'Geloofd zij God met diepst ontzag!' - veel vaker gezongen dan het twaalfde vers - 'Dan moogt g'in zegepraal uw voet, ja, uwer honden tong in 't bloed, van elken vijand steken'.

Het kan gebeuren dat een predikant de regels die in dit vers volgen in gedachten krijgt en ze graag bij de preek wil zingen. Daar lezen we: 'O grote God, geduchte Heer', Uw gangen zo vol roem en eer, Zijn aan Uw volk gebleken'. Als hij vervolgens de psalm opzoekt, waarin deze regels staan, ziet hij (tot zijn schrik?) hoe dit vers begint, waardoor de versregels die in hem opkwamen in zo'n aangrijpend verband komen te staan. Dan toch het vers laten zingen?

Vijanden

Wie de psalmen zorgvuldig leest, komt er achter dat het vaak over vijanden gaat. Ja, niet alleen dat, maar ook wordt verschillende malen gebeden om vergelding van de vijanden, om Gods wraak over hen. In Psalm 58:7 bidt de dichter dat God de tanden van de vijanden verbreekt. Daarmee wordt bedoeld dat hun macht wordt gebroken. Het gebed om Gods straf wordt ingrijpender als de psalmdichter verder gaat. In het elfde vers lezen we: 'De rechtvaardige zal zich verblijden als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen'.

Vragen komen op. Voeten wassen in het bloed? Het ziet op het slagveld waar zoveel slachtoffers vallen dat er als het ware een laag bloed staat, waar de soldaten doorheen waden. Zo wordt de totale ondergang van de vijand getekend.

Het smeekgebed om Gods oordeel in Psalm 109 is niet minder ingrijpend. 'Dat zijn nakomelingen uitgeroeid worden; hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht', zo lezen we in vers 13. De dichter bidt of Gods vloek als een mantel mag dienen voor de vijand, ja, als water dat ingedronken wordt.

Dergelijke gebeden om Gods oordeel over de vijanden vinden we ook in Psalm 17:13, 35:5-8, 140:10-12 en 143:12. Zelfs de liefelijke 'psalm van de ouderdom', Psalm 71, bevat een aangrijpend vers: 'Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijn ziel tegen zijn; laat hen met smaad en schande overdekt worden, die mijn kwaad zoeken' (Ps. 71:13). Ook Jeremia nam ingrijpende woorden in de mond toen hij de Heere om hulp bad (Jer. 18-19-23).

Met andere woorden, het gebed om Gods wraak is een zaak die nogal eens voorkomt in de psalmen. Dat betekent dat we er goed aan doen om deze kant van het psalmboek niet negeren, maar juist aandachtig overdenken en dat met toepassing op onszelf!

Vergelding

In twee opstellen gaat de Studiebijbel dieper in op de onderwerpen "vijanden" en "geweld en vergelding in de Psalmen". De Hebreeuwse woorden voor vijand, boosdoener, hater en dwaas blijken vaak in de Psalmen voor te komen. Vaak gaat het om de vijanden tegen het koningschap van David. Echter, als David als koning wordt bedreigd, wordt dat tegelijkertijd gevoeld als een aanval op het volk van God, ja als een strijd tegen de Heere Zelf. Deze strijd kan een weids perspectief krijgen. In Psalm 2 bijvoorbeeld zijn het de volken, de koningen en de rechters der aarde die in opstand zijn gekomen tegen de Heere en Zijn gezalfde koning.

Onder de dreiging van deze vijanden roept de dichter tot de Heere, de allerhoogste Rechter van hemel en aarde. Hij staat als Opperkoning boven alle volken. Hij is het Die het geleden onrecht zal vergelden aan de vijanden. Daarmee doet Hij recht aan Zijn volk als het onrechtmatig wordt verdrukt. Zo gaat in Psalm 72 de komende Koning van de Kerk blinken in Zijn regering van Zijn verdrukte volk. Horen we bij dat volk?

Maatstaf

De beden om recht en vergelding van de vijanden komen zo vaak voor in de psalmen dat we ze niet over het hoofd kunnen zien. Soms staan ze er voor ons gevoel onverwacht, zoals in Psalm 139:19-22. Op de woorden 'word ik wakker, zo ben ik nog bij U' volgt onmiddellijk: 'O God, dat Gij den goddeloze ombracht'. Is dat de bede van een dichter die zo heel dicht bij de Heere leven mocht? Het antwoord is: Ja. Hij leefde zo dicht bij de Heere dat hij de aanvallen van de vijand als aanvallen op Gods eer ervoer. Het gaat hem niet in de eerste plaats om zijn vijanden maar om Gods vijanden. 'Zou ik niet haten, HEERE, die U haten? En verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan'.

In de Studiebijbel is ondertussen te lezen dat in 85 procent van de gevallen het de Heere is Die handelt als de vijanden vergelding ontvangen voor hun misdaden. Dat is een belangrijk gegeven. We lezen: 'Dit sluit aan bij de oudtestamentische opvatting dat vooral God de oorlogen voert en dat een aardse vorst de strijd aan Hem overlaat'. Om daarop te laten volgen: 'Hiermee lijkt het zoeken naar eigen recht te worden ingedamd. God is het immers Die recht doet en Die de strijd voor de onderdrukte voert'.

Het is een voorrecht als dit in beoefening mag zijn. Zo gemakkelijk komen we op voor onszelf en voor onze eigen rechten, zelfs al denken we dat de Heere aan onze zijde staat en van onze nood afweet. Het is zo uiterst moeilijk om de hele zaak over te laten

aan de Heere, Die de allerzuiverste maatstaf heeft voor recht en onrecht.

Menselijk redeneren

We moeten nog een andere vraag stellen: Wat is de oorzaak dat we innerlijk moeite hebben met het slot van Psalm 137? Het is zeker waar: het verpletteren van kleine kinderen tegen de rotsen is diep aangrijpend. Het gaat naar onze gedachte om onschuldige kinderen! Kunnen de babies van de Edomieten er iets aan doen dat hun ouders zo gespot hebben met de verwoesting van Jeruzalem?

Echter, laten zulke vragen niet zien dat we op een menselijke wijze redeneren? Het zit zo diep in ons dat wij de maatstaf van Gods heilig recht willen begrijpen. Ja, we zijn nogal eens barmhartiger dan God Zelf. Hoe dat komt? Gevoelen we het gewicht van de zonde te weinig? Hebben we te weinig een besef hoe gruwelijk en Godonterend de zonde is? En, beleef-

den we met Guido de Bres in artikel 15 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis dat de erfzonde zo gruwelijk en lelijk is dat ze genoegzaam is om het menselijk geslacht te veroordelen?

Gods strenge gericht over de zonde is een werkelijkheid in de Bijbel en dus ook in de Psalmen. In de tweede eeuw na Christus was er al een ketter, Marcion geheten, die dit niet kon verdragen. Hij maakte een tegenstelling tussen het Oude en het Nieuwe Testament. Het Oude Testament laat volgens Marcion een wrede Schep-pergod zien, het Nieuwe schrijft over de liefdevolle God en Vader van de Heere Jezus.

Tegenstelling

Nog altijd zijn er mensen die zo een tegenstelling in de Bijbel willen zien. Het Nieuwe Testament komt dan op een hoger plan te staan dan het Oude. In de praktijk wordt het Oude Testament dan min of meer langs de kant

gezet. Maar dat mag zeker niet. Het is een Bijbel, die spreekt over de ene God, vol barmhartigheid, maar ook strikt rechtvaardig. Het is de God over Wie we in Openbaring 14 lezen dat de wijnpersvak vol is van Zijn toorn tegen de zonde.

Leerden we deze God aanbidden? Leerden we beven voor Zijn toorn tegen de zonde? Leerden we met Job onze Rechter om genade bidden?

N.a.v. M.J. Paul, G. van den Brink, J.C. Bette (red.); "Psalmen I" en "Psalmen II – Spreuken– Prediker" in de serie: **Studiebijbel Oude Testament**; uitg. Centrum voor Bijbelonderzoek, Veenendaal; 917 en 944 blz.; ISBN 978 90 77 651 07 0 en 978 90 77 651 08 7; € 65,- per deel; bij intekening op de hele serie € 58,50 per deel.

(slot)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Even maar...

Rode draad

Er is in ons Troostboek een rode draad die de 52 Zondagen verbindt. Steeds wanneer we ergens in de 129 vragen en antwoorden van onze Heidelbergse Catechismus bezig zijn, moeten we ons afvragen: waar is deze rode draad? Misschien vraagt u zich af: Welke draad wordt er dan bedoeld? Het gaat om de draad van *wedergeboorte* (Zondag 3) - *geloof* (Zondag 7) - *rechtvaardiging* (Zondag 23) - *bekering* (Zondag 33).

1. In **Zondag 3** horen we midden in de ellende: 'Maar zijn wij also verdorven, dat wij ganse-lijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad? Ja wij; tenzij dan dat wij door de Geest Gods wedergeboren worden.' Dat is de enige weg uit de verlorenheid. Wij kunnen in het Rijk van God namelijk nooit komen, indien wij niet wedergeboren worden.
2. In **Zondag 7**, na de Zondagen over het plaatsmakende werk

voor de Middelaar, lezen we over de noodzaak en het wezen van het ware geloof. Het geloof dat de onmisbare band is die bindt aan de Zaligmaker. Dat is een band van kennen met het hart en van hartelijk beamen. Dat wil naar Johannes 3 vers 33 zeggen: 'Verzegelen dat God waarachtig is'. Het is ook een band van vertrouwen, van liefde en van hoop.

3. In **Zondag 23**, na het verdiepende onderwijs in Zondag 8 tot en met 22, wordt de vraag gesteld: 'Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?' Dus nadat aan de hand van de Twaalf Artikelen de kernzaken uit de Heilige Schrift troostvol aan het hart zijn gelegd (over God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest), wordt afsluitend als middelpunt van de verlossing gevraagd naar de verzoende betrekking tot God: Hoe kunt gij getroost voor deze Rechter bestaan?

4. In **Zondag 33**, aan het begin van het stuk der dankbaarheid, wordt nog eens duidelijk gemaakt wat de kenmerken zijn van de waarachtige bekering tot God. Deze blijkt namelijk uit de vruchten. De vraag is: Hoe staat u persoonlijk tegenover Gods heilige wet? En hoe is het met het gebed? Kinderlijke wederliefde (dat is een ander woord voor dankbaarheid) blijkt in het licht van Gods wet én in de binnenkamer.

Dus deze vier - *wedergeboorte*, *geloof*, *rechtvaardigverklaring* en *bekering* - vormen met elkaar de rode draad van ons Troostboek. Dát is voor ons allen nodig om te weten (Zondag 1). Dit is voor ons allen nodig om te doorleven. Tot troost in leven en sterven (Zondag 1). Zó alleen kunnen we het leven door en ook uit. En anders echt niet. Wéét u dat door Gods vrijmachtige genade?

v. A.

De zwerftocht van 'Covell'

In de serie Gemeenten Overzee 'bezoeken' we –in volgorde van leeftijd– de vijf oudste gemeenten in de Verenigde Staten. Deze maal: Grand Rapids-Covell Avenue in Michigan (1887).

'Eben Haëzer Nederlandsche Gereformeerde Kerk A.D. 1908', staat er op de zandkleurige steen in de hal van de kerk aan Covell Avenue, in het westen van Grand Rapids. Het ornament herinnert aan de vroegere kerk aan Turner Avenue, waar ds. J.C. Wielhouwer tientallen jaren het Woord bediende.

Van de 125 jaar die sinds de instituering zijn verlopen, behoorde de gemeente 57 jaar tot de Netherlands Reformed Congregations, onze Noord-Amerikaanse zustergemeenten. Meerdere contacten waren mislukt voordat dertien leden in 1917 naar de kerkenraad kwamen met het verzoek opnieuw een poging tot aansluiting te doen. Op 6 november kon ds. Wielhouwer rapporteren dat hij bij ds. H.A. Minderman op bezoek was geweest, 'ten dele met het doel om te

spreken over het vereenigen met elkander. Alles schijnt in harmonie te zijn en werd er besloten ds. Minderman te verzoeken om op de kerkeraad te komen ten einde die zaken verder te bespreken'. In 1918 werd de gemeente tot het kerkverband toegelaten.

Ds. Wielhouwer ging in 1944 met emeritaat. Daarna ging ouderling J. Nordyke enige tijd als oefenaar voor. Nadat ds. W.C. Lamain in 1947 naar Amerika kwam, werd drie van de vier oefenaars echter het preekconsent ontnomen. Ook Nordyke mocht niet meer voorgaan.

Het was niet de enige oorzaak waardoor er tussen ds. Lamain en zijn consulentgemeente aan Turner Avenue spanning ontstond. A. Gibson, student in de Free Presbyterian Church, kwam vanuit Engeland naar Grand Rapids, waar hij predikant aan Turner Avenue zou worden. De classis wees hem in 1949 echter af. Het kostte de gemeente vervolgens moeite de student los te laten.

De verhouding met de naburige kerkenraden raakte steeds meer verstoord. De afgevaardigden van "Turner" kregen in 1950 te horen dat ze niet naar de classisvergadering mochten komen. De classis zette de gemeente vervolgens buiten het kerkverband.

Gibson was inmiddels naar Engeland teruggekeerd. Hij bleef met zijn gezin nog tot 1953 lid van de gemeente, en de kerkenraad gaf hem toestemming zijn dochter in de Gereformeerde Gemeente van Almelo te laten dopen.

Teleurstellingen

Terwijl Nordyke van tijd tot tijd weer preekte, was de gemeente aan Turner Avenue op zoek naar een andere predikant. Meerdere voorgangers van Engelse of Schotse afkomst werden uitgenodigd voor preekbeurten –om hen te gerieven zong de gemeente zelfs enkele keren zonder orgel–, maar tot een beroep kwam het niet. Ook een poging tot hernieuwd contact met de Gereformeerde Gemeenten mislukte.

Najaar 1960 nam R.Q. Caldwell uit de Canadese provincie Nova Scotia een beroep aan. Hij was student aan

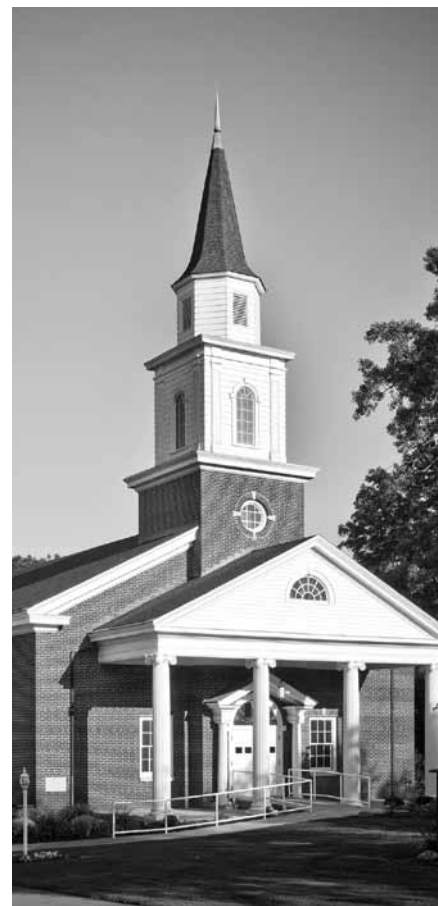
Westminster Seminary. Met zijn gezin betrof hij de pastorie. Al spoedig bleek echter dat Caldwell alleen kinderen van avondmaalgangers wilde dopen. Na maanden uitstel besloot de kerkenraad daarom in september 1961 van bevestiging af te zien.

Na deze teleurstelling deed de kerkenraad in 1962 opnieuw een poging tot terugkeer naar de Gereformeerde Gemeenten. Die stelden de eis dat de kerkenraad zou aftreden en dat ambtsdragers uit omliggende gemeenten de diensten zouden leiden. Dat wees de kerkenraad af. Omdat ook aansluiting bij de Free Presbyterian Church van Schotland bezwaarlijk bleek, bleef de gemeente op zichzelf staan. Ds. B. Densel uit Clifton, die van zijn –eveneens vrije– gemeente was losgemaakt, werd op 29 juni 1966 in Grand Rapids bevestigd door prof. dr. W. Young van de University of Rhode Island.

Hereniging

Inmiddels was op 5 januari 1963 een nieuwe kerk aan Covell Avenue in gebruik genomen, nadat het oude gebouw door de overheid was gekocht vanwege de aanleg van een snelweg. De eerste zeven jaar kwam de gemeente in het souterrain bijeen. Toen pas was er geld genoeg om de begane grond en de galerij te voltooien. De kerkzaal werd op 21 april 1970 in gebruik genomen.

Nadat ds. Densel in 1986 met emeritaat ging, kwam het op 8 april 1987 alsnog tot hereniging met de Netherlands Reformed Congregations. Het ledenaantal groeide daarna door de overkomst van leden uit de andere gemeente in de stad. Het is de enige periode geweest waarin het kerkgebouw vol zat. Na de scheuring in het kerkverband in 1993 keerde een aantal mensen echter weer naar hun oorspronkelijke gemeente terug. Aan Covell Avenue ligt het totale ledental nu rond de 190. Eind dit jaar bestaat de gemeente 125 jaar en begin januari is het kerkgebouw 50 jaar in gebruik.

Het kerkgebouw van Grand Rapids-Covell Avenue in Michigan

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Synode overzee

Een bidstond

De mooie kerk aan de Covell Avenue in Grand Rapids (Michigan, USA) is op de avond van dinsdag 18 september geheel gevuld. Er is een verblijvend grote opkomst bij de bidstond ter gelegenheid van de Generale Synode van onze zustergemeenten in Noord-Amerika, de Netherlands Reformed Congregations. Ds. J. den Hoed, predikant van de gemeente van Franklin Lakes, is aangewezen om de bidstond te leiden. Plechtig klinkt de eerste Psalter door het kerkgebouw. Het meezingen van zo'n Psalter is altijd even wennen voor een Nederlander.

Ds. Den Hoed heeft als tekst voor de bidstond gekozen Jesaja 49:14-16, over Sion, dat klaagt dat de HEERE haar heeft vergeten en verlaten, maar dat niettemin in de beide handpalmen van God is gegraveerd. Het is goed daar in de kerk te zijn en de prediking wordt stil en aandachtig door de afgevaardigden en de gemeente aangehoord. Na de dienst is het een hele drukte op het kerkplein. Oude vrienden ontmoeten elkaar, gekomen uit verschillende delen van dit grote land. Soms zijn er even gesprekken van hart tot hart; kostbare momenten!

Rapporten en verslagen

De volgende morgen om 9 uur wordt de synodevergadering geopend door ds. A.H. Verhoef namens de roepende kerk van St. Catharines. Hij spreekt een meditatief woord naar aanleiding van Hebreëën 3:1,2. Vervolgens worden de voornaamste gebeurtenissen gememoreerd die hebben plaatsgevonden sinds de Synode van 2010. De lastbrieven vanuit de drie verschillende classes (de Noord-Amerikaanse gemeenten kennen geen Particuliere Synoden) worden goedgekeurd. Vervolgens is het tijd om over te gaan tot het verkiezen van het moderamen. Na verschillende stemmingen blijkt tot preses te zijn gekozen ds. J. den Hoed (Franklin Lakes), tot assessor-preses ds. P.L. Bazen (Rock Valley), tot eerste scriba ds. A.H. Verhoef (St. Catharines), tot tweede scriba ouderling J. Timmer (Lynden) en tot questor ou-

derling T. Verhey (Brant County).

Na een korte koffiepauze krijg ik als afgevaardigde van de Gereformeerde Gemeenten de gelegenheid de groeten over te brengen aan onze Noord-Amerikaanse zusterkerken. Het is alweer voor de negende maal (sinds 1986) dat ik dit doen mag. De rest van de ochtendvergadering en de gehele middag van deze woensdag gaan heen met de behandeling van de rapporten en verslagen, die door de verschillende deputaatschappen zijn ingediend. Tussen de besprekingen door vinden veel stemmingen plaats. Dat is een verschil met de manier van vergaderen op onze Generale Synode: wij hebben van de benoemingen een apart agendapunt gemaakt. Een paar benoemingen wil ik vermelden. Ds. C. Vogelaar wordt gekozen als lid van het Curatorium en als 'assistent Editor' van *The Banner of Truth*. Ds. E. Hakvoort wordt benoemd als lid van de commissie die toezicht moet houden op een zuivere vertaling van de Drie Formulieren van Enigheid en van de liturgische formulieren.

Wat de inhoudelijke kant van de besprekingen van de rapporten betreft: met dankbaarheid wordt kennis genomen van het feit dat de Gereformeerde Gemeenten in de afgelopen twee jaren voor een bedrag van \$ 270.000 hebben bijgedragen ten behoeve van de zorg voor de scholen in onze zustergemeenten. Het zendingswerk in Bolivia mag gestage voortgang hebben. De behoefte aan een dienaar des Woords wordt er voortdurend gevoeld. Wat de moderne media betreft, handhaaft de Synode het beleid van de Synode van 2002. De commissie die op de juiste vertaling van de belijdenisgeschriften moet toezien, heeft geconstateerd dat in de Engelse versie van de Nederlandse Geloofsbelijdenis de Klaagliederen van Jeremia ontbreken (artikel 4). Dit wordt hersteld, in overeenstemming met de Nederlandstalige versie. De Bijbel heeft tenslotte 66 boeken en geen 65! Het is even na vijf uur in de middag wanneer de vergadering door de voorzitter wordt verdaagd naar de volgende dag.

Instructies

Op donderdagochtend 20 september opent de voorzitter de vergadering om half negen. Hij spreekt een meditatief woord naar aanleiding van Hebreëën 4:16. De vanuit de verschillende classes aangedragen instructies zijn nu aan de orde van behandeling. We lichten er een paar punten uit. De Classis

Ds. A. Moerkerken te midden van de predikanten van onze zustergemeenten in Noord-Amerika, de Netherlands Reformed Congregations.

East heeft een instructie ingediend naar aanleiding van de vraag in hoe-verre notulen en verslagen van kerkelijke vergaderingen vertrouwelijk van aard zijn. De classis heeft zich in haar standpuntbepaling beroepen op de mening van ds. K. de Gier en verwezen naar de Nederlandse publicatie *In Orde*. De Synode gaat in hoofdzaak akkoord met het standpunt van de Classis. De 'The Synodical Executive Committee' (het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting, het Moderamen van de Synode dus) krijgt de opdracht een notitie over dit punt

Onbekende Psalmen

Zingt u Psalm 11 ook mee? Het zal u niet ontgaan zijn: op woensdag staat op pagina twee van het RD een rubriek 'onbekende Psalmen'. Ds. C. Hogchen heeft dit te waarderen initiatief bij u ingeleid en voor de lezers van De Saambinder toegelicht. Psalmwoorden zeggen meer dan mensenwoorden. Ze zijn zo waard om allemaal (!) gezongen te worden. De bedoeling is om dit te bevorderen. Van harte willen we dit streven ondersteunen en steunen. Ruim twintig onbekende Psalmen komen dit seizoen voor het voetlicht in de tweewekelijkse rubriek op de kerkpagina. Elke woensdag kunt u dus iets lezen over een Psalm, die zelden of nooit gezongen wordt. Na Psalm 7 en 10 is aan de beurt:

op 3 oktober Psalm 11
en 17 oktober Psalm 12

Wie u ook bent, wilt u mee doen, meezingen? In het gezin, op school, op het koor, in de kerk. In Klaaswaal zingen we ze na de 12 artikelen in de avonddienst. Zie maar hoe en wanneer u het doet. Als u maar mee zingt en het rooster volgt. Jacobus wist het bij ervaring: 'Is iemand goedsmoeds? Dat hij psalmzingen... (5:13)'.

v. A.

te formuleren, dat aan de orde moet komen op de volgende Synode 2014. Classis East heeft tevens een voorstel ingediend dat inhoudt dat het een beleidslijn zou moeten zijn van de redactie van *The Banner of Truth* om geen activiteiten in het kerkelijk blad op te nemen zoals bijvoorbeeld jeugdkampen, die georganiseerd worden door plaatselijke gemeenten. Dit wordt door de Synode niet overgenomen. Een uitgebreide discussie ontstaat naar aanleiding van een door de Classis Mid West ingediende instructie. De mening van de Synode wordt gevraagd over het feit dat in sommige afdelingen, die nog niet tot gemeenten zijn geïnstitueerd (zoals Chateau en Calgary), wel regelmatig de Heilige Doop wordt bediend, maar niet het Heilig Avondmaal. Is dit consequent? Er moet over worden gestemd, want de meningen zijn verdeeld. Uiteindelijk besluit de Synode dat het Heilig Avondmaal mag worden bediend in zulke afdelingen, mits de kerkenraad van de moedergemeente goed op de hoogte is van de geestelijke toestand binnen de afdeling. Naar aanleiding van een andere instructie van de Classis Mid West besluit de Synode dat de gemeente van Sioux Falls (waar nog slechts één diaken dient) een afdeling zal worden van Corsica.

Appelzaken en sluiting

In een langdurige middagvergadering worden op deze donderdag twee appelzaken uitvoerig besproken. Geen van de appelzaken wordt door de Synode aanvaard. De Synode loopt tegen de klok van vijven op een eind. De volgende synodevergadering wordt bepaald op 17 en 18 september 2014; ds. Bazen is aan de beurt om de bidstond te leiden. De voorzitter spreekt een kort dank- en slotwoord. De assessor-preses, ds. Bazen, gaat tenslotte voor in dankgebed, nadat eerst nog de prachtige Psalter 345 is gezongen: 'To the hills I lift my eyes' (Psalm 121: 'k Sla d'ogen naar 't gebergte heen...'). Rond half zes haasten de 'delegates' zich huiswaarts. Dat komt niet zelden neer op een reis van enkele duizenden kilometers. Het was goed in Grand Rapids te zijn. De sfeer tijdens de vergaderingen was broederlijk en vriendelijk. De mooiste momenten waren voor mij de bidstond en de ontmoetingen tijdens de pauzes en daarbuiten. Verschillende broeders en kinderen des Heeren mochten na jaren weer worden ontmoet. Wat doet dat goed! Deze goede contacten maakten een paar moeilijke reizen meer dan goed.

Capelle a/d IJssel ds. A. Moerkerken

Boekaankondigingen

"Met Christus verenigd", dr. Alexander Comrie. Uitg. Gebr. Koster – Barneveld; ISBN 978-90-5551-651-3; 127 blz., € 11,90.

Dit boekje bevat twee door C. Dubbeld hertaalde preken van ds. A. Comrie (1706-1774), die toegespitst zijn op de toe-eigening des heils, en een beschrijving van het leven en werk van deze pastor uit Woubrugge van de hand van ds. A. Moerkerken.

"Die dorst heeft, kome", ds. G.J. Baan. Uitg. De Groot Goudriaan – Utrecht; ISBN 978 90 435 8865 197 7; 192 blz.; € 14,90.

Tien preken over de nodiging van het Evangelie.

"Uitgestort", ds. P. van Ruitenburg. Uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978

90 331 2455 6; 157 blz., € 9,90.

In dit deeltje over Pinksteren in de serie Heilsfeiten wordt bijzondere aandacht geschonken aan het onwederstandelijke werk van Gods Geest.

"Inscherpen", ds. P. van Ruitenburg. Uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2462 4; 158 blz.; € 9,90.

Handreiking voor een bijbelse opvoeding. Praktische wenken en bemoedigingen voor ouders.

"Eiberslust", W. Schippers. ISBN 9789-461150-271; 200 blz.; € 13,95.

"Wapenbroeders", W. Schippers. ISBN 9789-461150-318; 183 blz.; € 13,95.

Uitgever van beide boeken: "de Ramshoorn" - Goes.

Deze twee boeken maken deel uit van de Schippersserie, het 23^e resp. het 24^e deel.

BOEKENNIEUWS

**"Koerswijzer", Hubrecht Smits;
uitg. Den Hertog, Houten;
ISBN 978 90 331 2456 3;
255 blz.; € 19,90.**

"De Bijbel als gids bij dagelijks werk en roeping". Zo luidt de ondertitel van het boek "Koerswijzer", geschreven door Hubrecht Smits, directeur van Oikonomos Foundation. De schrijver probeert in dit boek de spanning weer te geven die er kan ontstaan als je nadenkt over je dagelijks werk in relatie tot wat de Heere van je vraagt. Alleen het kiezen van een beroep is al spannend, zeker als je niet precies weet wat je wilt. Maar die spanning loopt nog op als je je dagelijks werk niet ziet als een noodzakelijke dagvulling, maar als een goddelijk beroep. Nog dieper gaat dit als je daarbij ervaart dat je niet zomaar je eigen weg kunt gaan, maar dat er een roeping in je leven is. Hoe ga je om met die spanning tussen beroep en roeping?

Genoeg vragen die nader verkend kunnen worden. Dit boek biedt, mede door de heldere structuur, hulp bij het denken over beroep en roeping. Elk hoofdstuk begint met een te lezen Bijbelgedeelte en met een kerntekst. Vervolgens wordt het thema uitgewerkt. Dat biedt stof tot nadenken, en wellicht ook tot zelfstudie en zelfonderzoek. Dit wordt nog verder uitgelokt doordat aan het slot van elk hoofdstuk een praktijkvoorbeeld is gegeven, om dieper over na te denken. Door deze opzet bestaat overigens het risico dat de gebruikte Bijbelgedeelten worden toegesneden op het thema beroep en roeping. De schrijver heeft dat onderkend, en geeft dan ook aan dat soms meerdere invalshoeken mogelijk zijn.

Er zijn 52 hoofdstukken, verdeeld over 14 thema's. Deze indeling geeft een indicatie hoe je met dit boek zou kunnen omgaan, namelijk elke week een stukje. Mooi voor persoonlijke studie, ook in het kader van beroepskeuze. Maar het boekje biedt ook mogelijkheden voor gebruik in breder verband, bijvoorbeeld voor op de jeugdvereniging. In ieder geval blijft door het boek "Koers-

wijzer" dat je de Bijbel ook als richtsnoer voor je dagelijks werk mag zien. Door deze insteek wordt heel duidelijk dat we onze gaven en talenten vooral in afhankelijkheid van de Heere moeten inzetten in ons goddelijk beroep.

Veenendaal,

P. Schalk

**"Verder na verlies. Jongeren werken aan hun rouw", dr. Joke Korteweg (red.); uitg. Kok, Utrecht;
ISBN 978 90 435 0053 1;
99 blz.; € 14,90**

Op het Wartburg College in Rotterdam functioneert al een heel aantal jaren een praat- en werkgroep met de naam "De Winterbloem". Deze groep bestaat uit leerlingen die ieder rouwen om het verlies van een vader, moeder, broer of zus. Initiatiefneemster Joke Korteweg heeft over deze groep een boekje laten verschijnen met de titel: "Werken aan verlies. Jongeren werken aan hun rouw". Met de titel wil gezegd zijn dat rouw niet zozeer iets is dat je 'verwerkt', zodat je het op een moment achter je kan laten. Het is een aspect van je leven waarmee je moet leren omgaan. Als leidraad hiervoor wordt dan ook niet de bekende indeling in rouwfasen van Kübler-Ross

gebruikt (ontkenning, boosheid, onderhandelen, depressie, aanvaarding), maar de indeling in rouwtaken van William Worden. Hij stelt dat de rouwende aan vier taken moet werken: Het verlies onder ogen zien, ruimte maken voor gevoelens, aanpassen aan het nieuwe leven zonder de overledene, en het oppakken van je eigen leven.

In het boek wisselen steeds informatieve stukjes toelichting door de auteur, indrukwekkende ervaringen van betrokken jongeren, gedichten van een oud-leerling, opdrachten aan rouwende jongeren, en pastorale bijdragen van ervaringsdeskundige ds. H.G. van der Graaf elkaar af. Hierdoor ontstaat een gemakkelijk leesbaar geheel, dat een goed inzicht geeft in wat er in rouwende jongeren omgaat. Ook worden aanwijzingen gegeven over hoe hier mee om te gaan en hoe dit te begeleiden. Deze opzet maakt het boekje waardevol voor iedereen die bij deze problematiek betrokken is, zoals jongeren die rouwen, hun ouders, docenten en ambtsdragers. Tegelijk maakt het daardoor ook een wat fragmentarische indruk waardoor de diepgang soms wat wordt gemist.

Opvallend is de openheid van de jongeren die in het boek aan het woord komen. De verwoording van wat in hen omgaat, heeft in veel gevallen indruk op mij gemaakt. Deze jongeren komen uit de breedte van de gereformeerde gezindte. Mede daardoor zijn er ook enkele ervaringen opgenomen die eerder vreemding oproepen. Ook blijkt uit sommige bijdragen van de predikant dat zijn verbondsvisie de onze niet is. Dit neemt niet weg dat wie te maken heeft met jongeren die zich een geliefde hebben zien ontfallen, met dit boekje een waardevolle handreiking in handen heeft.

Leusden,

A.A. Gorter

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Borssele:

ds. J. van Rijswijk te 's-Gravenzande;

Te Nieuwerkerk:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.

BEDANKT

Voor Beekbergen:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Voor 's-Gravenpolder:

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.

■ PASTORIEZORGEN – DS. P. BLOK

De zeer oude broeder in de bediening, ds. P. Blok heeft opnieuw grote zorgen gekregen aangaande zijn gezondheid. Vorige week heeft hij onderzoeken van zijn hart moeten ondergaan. Aanvankelijk was dit haast niet mogelijk vanwege zijn zwakke gezondheidstoestand. Afgelopen vrijdag hebben de behandelingen toch plaats kunnen vinden. Er zijn twee stands geplaatst. Dat dit alles toch kon gebeuren, was voor de artsen ook bijzonder. Wat onze broeder altijd heeft geprekeerd, bleek ook in deze omstandigheden waar te zijn: de Heere regeert en Hij is de Almachtige. Het is waar wat werd opgemerkt: 'Hij en anderen meer, riepen tot de Heere, Die met gunstig oren hun ge-roep wou horen'. De Heere geve dat dit de praktijk mag zijn in het leven van ds. P. Blok en degenen die hem omringen. Om Christus' wil gehoord en verhoord, dat is een troost zelfs in deze omstandigheden. De Heere gedenke onze geliefde broeder.

Ds. C. Neele

■ GENERALE SYNODE 2013

Reeds nu delen wij u mee dat de volgende Generale Synode zal gehouden worden op **woensdag 18 en donderdag 19 september 2013**. Zoals gebruikelijk zal de synodevergadering in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht, Bergstraat 54 (hoek Catharijnekade) plaatsvinden. Aanvang 10.00 uur. De hieraan voorafgaande bidstond zal gehouden worden **dinsdag 17 september**, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Barendrecht, Plөгwei 1. Aanvang 19.30 uur. In deze dienst hoopt de preses van de vorige synode ds. J.J. van Ekeveld voor te gaan.

Namens de roepende kerk van Barendrecht Ds. L. Terlouw, preses G.K. Visser, scriba.

■ MEDEDELING CLASSIS THOLEN

De classis Tholen heeft in haar vergadering van 17 september 2012 besloten de gemeente Sint Philipsland m.i.v. die datum als afdeling bij de gemeente van Tholen onder te brengen. Dit conform het advies van de door de classis ingestelde begeleidingscommissie. Door verhuizing en door persoonlijke omstandigheden waren er geen kerkenraadsleden meer, terwijl gehouden ambtsdragersverkiezingen helaas niet leidden tot vervulling van de ambten. In het bijzonder voor de leden van de gemeente Sint Philipsland is dit een ingrijpende beslissing. De gemeente is op 19 juli 1933 ontstaan

als een afdeling van de gemeente Tholen en werd op 2 mei 1939 geïnstitueerd tot zelfstandige gemeente. Na ruim 73 jaar is de gemeente dus nu weer een afdeling van Tholen.

De Heere gedenke de afdeling Sint Philipsland, alsmede de moedergemeente van Tholen in Zijn gunst.

Namens het moderamen van de classis Tholen, B. Both, scriba

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2012

* Pag. 51, **EMERITUS PREDIKANTEN** Het

adres van ds. C. Harinck is gewijzigd in: Bergstraat 25, 4421 EP Kapelle. Zijn tel.nr. (0113) 301285, is ongewijzigd.

* Pag. 215, **gemeente HERKINGEN**. Met het regelen van preekbeurten is nu belast: D. de Jong, Kaaidijk 18 3249 AJ Herkingen, tel. (0187) 669487.

* Pag. 385, **gemeente WIERDEN**. Scriba van kerk en diaconie is nu: C.M. Blankenstijn, Weth. Potstraat 3, 7671 HK Vriezenveen, tel. (0546) 563393.

* Pag. 239, **gemeente KRABBENDIJK**. Het juiste e-mailadres van ds. C. Sonneveld is: csonneveld@kliksafe.nl (correctie!)

BERICHTEN

■ LESBRIEF 'MODERNE MEDIA' VOOR CATECHISANTEN BESCHIKBAAR

De ontwikkelingen op mediagebied gaan razendsnel. Vooral jongeren komen intensief in aanraking met de digitale wereld van internet, sociale media en mobiele communicatie. Voor veel jongeren is het volledig hun wereld geworden. Ze zijn altijd online. Voor andere jongeren is het hun toekomst.

Dat heeft grote gevolgen. Voor henzelf, hun eigen ontwikkeling, hun staan in de kerk en samenleving. Maar ook voor hun staan ten opzichte van het spreken van de Heere - in de Bijbel - en van God Zelf. Het heeft ook grote gevolgen voor de opvoeders. Want waar brengen deze ontwikkelingen ons? Wat voor ouders en ambtsdragers nieuw is, is voor jongeren soms alweer achterhaald. Hoe rusten we hen toe? Wat geven we hen vanuit de Bijbel en de belijdenis mee?

Dergelijke vragen bereikten ook het deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs (KGJO) vanuit de classis Kampen. Er bleek met name behoefte te zijn aan geschikt materiaal. De werkgroep Gezin van het deputaatschap KGJO geeft daarom een lesbrief 'Digitale wereld' uit die door catecheten kan worden gebruikt om op de catechisatie aandacht te besteden aan moderne media. Daarbij is aansluiting gezocht bij de 'Handreiking voor opvoeders' - In gesprek met kinderen over

media', een uitgave van de synodale commissie Moderne media 2008-2010.

De lesbrief wordt uitgegeven in samenwerking met het deputaatschap Moderne Media van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Deze samenwerking is bijzonder constructief geweest en geeft hoop dat de lesbrief breed gebruikt zal worden in beide kerkgenootschappen. De vragen rondom het mediagebruik van onze kinderen overstijgen kerkelijke grenzen.

De lesbrief is samengesteld door de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten. De lesbrief belicht het thema vooral

aan de hand van de Bijbel en de belijdenis. Dit voorkomt dat de lesbrief vanwege snelle technologische ontwikkelingen na één seizoen niet meer up-to-date zou zijn. In de lesbrief worden vanuit Gods Woord lijnen getrokken naar het mediagebruik van jongeren. Regelmatig wordt aansluiting gezocht bij de geloofsleer. De meer actuele ontwikkelingen worden op de jeugdvereniging en op school wel behandeld. De lesbrief biedt voldoende stof voor minimaal drie lessen. De lessen kunnen daarnaast zelfstandig worden gebruikt. Een handreiking voor de catecheet komt ook beschikbaar. Hierin wordt de catecheet met name toegerust het gesprek te voeren met zijn catechisanten over de aan de orde zijnde stof.

De lesbrief is voor € 1,- per stuk (exclusief verzendkosten) te bestellen bij het Kerkelijk Bureau, tel. 0348-489900 of e-mail kbagg@cbgg.nl. Voor meer informatie: L.A. Kroon, tel. 0348-489948 of la.kroon@jbgg.nl.

■ NAJAARSCOLLECTE VOOR DIACONAAL ZENDINGSWERK 2012

Voor de vierde keer wordt in het najaar een diaconale collecte gehouden met als doel projecten van Bijzondere Noden en Zending Gereformeerde Gemeenten te financieren. De drie projecten die door Bijzondere Noden zijn gekozen, worden allemaal uitgevoerd op een van de zendingsvelden van ZGG. Dat is voor beide deputaatschappen een belangrijk uitgangspunt. Zo komt tot uiting dat de 'mond' van de kerk (Woordverkondiging) en de 'handen' van de kerk (de hulpverlening) nauw op elkaar aansluiten.

De projecten die Bijzondere Noden met de opbrengst van de najaarscollecte wil financieren zijn: het financieel bijdragen aan een middelbare school in Nigeria, het verlenen van studiebeurzen aan studenten van de theologische school op Bali en het leveren van een financiële bijdrage aan het werk van de stichting 'Lentera' die Papua's opleidt tot piloot om zo de (zendings)kerk te dienen.

De projecten waarvoor Zending Gereformeerde Gemeenten uw steun vraagt, zijn allemaal te vinden in Oost-Azië. Waar openlijk zendingswerk verboden is, kan het christelijk getuigen met daden een opening bieden om te spreken over Gods Woord. De projecten zijn: het financieel bijdragen aan psycho-sociale hulpverlening, het ondersteunen van sociale welzijnsprojecten in achterstandsgebieden en het financieel steunen van het onder-

wijs aan studenten en predikanten van kleine gemeenten.

We vragen u vriendelijk om uw bijdrage aan dit belangrijke werk te geven. Ook willen we u vragen om uw gaven verzeld te doen gaan van uw gebed.

Zending Gereformeerde Gemeenten
Bijzondere Noden

■ VERKOPING/ROMMELMARKT INLOOPCENTRUM HET KRUISPUNT TILBURG

Het Inloopcentrum Het Kruispunt te Tilburg, Offenbachstraat 105, houdt op zaterdag 6 oktober, van 9.00-14.30 uur, een verkoping/rommelmarkt. De kinderen kunnen zich vermaken met o.a. knutselen en kleuren. De opbrengst is t.b.v. het evangelisatiewerk in Tilburg.

■ VERKOPING TE H.I. AMBACHT

Op **zaterdag 13 oktober** wordt in de Petrakerk van de Geref. Gemeente te H.I. Ambacht, ingang Thorbeckestraat, een verkoping gehouden, die georganiseerd wordt door de vrouwenvereniging 'Biddt en Werkt', i.s.m. de zendingscommissie. De verkoping duurt van 9.30-13.00 uur.

■ TOOGDAG GBS IN BARNEVELD

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op **zaterdag 13 oktober** haar 47^e

toogdag. Plaats van samenkomst is de Rehobothkerk, Nairacstraat 24 te Barneveld. De vlakbij gelegen Veluwehal zal worden gebruikt als overblijfruimte tussen de morgen- en middagbijeenkomst.

De morgenbijeenkomst begint om 10.30 uur. Opening door ds. P. Blok, voorzitter van de GBS. Daarna hopen ds. Tj. de Jong uit Staphorst en ds. Th.L. Zwartbol uit Stavenisse te spreken. Pauze: van 12.30 uur tot 14.00 uur.

Sprekers in de middagbijeenkomst: ds. L. Blok en ds. A. van Voorden uit Opheusden, die ook de sluiting zal verzorgen.

■ EXCURSIE VOGG, AFD. ZUID-WEST NAAR BERGEN OP ZOOM

De Vereniging van Organisten (VOGG) afd. Zuid-West organiseert op **zaterdag 20 oktober** een excursie naar de Grote- of Sint Gertrudiskerk in Bergen op Zoom, Grote Markt 10. Aanvang: 14.30 uur. Gastheer Janno den Engelsman zal iets vertellen over de in die kerk staande orgels en deze presenteren door middel van een korte orgelbespeeling. Daarna is het voor geïnteresseerden mogelijk om het Ibach-orgel en het Delhaye-orgel te bespelen. Het verdient voorkeur om u vooraf op te geven bij de secretaris: Jan van der Male, via voggzuidwest@gmail.com of telefonisch: 06-11331130 (na 18.00 uur).

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 7 OKTOBER 2012

Aagtekerke 9.30 (H.D.) en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalst 14.30 uur ds. M.J. van Gelder; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 en 15.00 uur stud. P.D. den Haan; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. G. van Manen; Arnhem 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. L. Terlouw; Beekbergen 19.00 uur ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. R. Kattenberg; Bodegraven 16.30 uur ds. R. Kattenberg; Borsselle 9.30 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Boskoop 16.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Delft 19.00 uur ds. G.

Clements; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. D. de Wit; Deventer 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 (H.D.) en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet (in Dorpskerk, Nunspeeterweg 5) 11.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. W. Visscher; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. W. Visscher; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00

en 15.00 uur stud. J. van Laar; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 16.30 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenzande 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 18.00 uur ds. W. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 19.00 uur ds. B. Labee; Hoogvliet 15.00 uur ds. A.T. Vergunst; Kampen 9.30 (doventolk) en 15.00 uur stud. S.W. Janse; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 19.00 uur ds. L. Blok; Leiderdorp 15.30 uur ds. W. Harinck; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 18.30 uur stud. P.D. den Haan; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.00 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid (in kerkgebouw Middelburg-Centrum) 11.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tannis; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. L. Terlouw; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur stud. H.A. van Zetten en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J. Driessen; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A.J. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. J.S. van der Net; Oostkapelle 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Oostvoorne 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. W. Silfhout; Opheusden 10.00 uur ds. J.J. van Eckeveld en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Poederloijen 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Poortugaal 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 15.00 uur ds. G. Pater; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J.S. van der Net en 19.00 uur ds. M. Joosse; Rijssen-Noord 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Rijssen-Zuid 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 18.30 uur ds. A.T. Vergunst; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. H. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. M. Golverdingen; Scherpenisse 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00

en 18.30 in 's-Gravenhage; Sint Philipsland 15.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Slidrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Spijkenisse 18.00 uur stud. J. van Laar; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 15.00 uur ds. F. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Veen 14.30 uur ds. M. Karens; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 14.00 uur ds. H. Hofman; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur stud. P.G. Heijkamp; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Wierden 15.00 uur ds. G. Bredeweg; Woerden 10.00 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Wolphaartsdijk 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. H. Paul; Zwolle 19.00 uur stud. S.W. Janse.

■ DINSDAG 9 OKTOBER 2012

Berkenwoude 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Borssele 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Brakel 19.30 uur ds. M. Karens; Drachten 19.30 uur ds. J. van Belzen; Kamperland 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Lisse 19.45 uur ds. L. Terlouw; Naaldwijk 19.45 uur ds. M.J. van Gelder; Opperdoes 19.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Pater.

■ WOENSDAG 10 OKTOBER 2012

Aalst 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Beekbergen 19.30 uur ds. G. Beens; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Schot; Hilversum 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Hoogeveen 19.30 uur ds. J. van Belzen; Kampen 13.45 uur (huw.bev.) ds. J.W. Verweij; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Leerdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Leiderdorp 19.30 uur stud. S.W. Janse; Meeuwen 19.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Nijkerk 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Opheusden 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Oudemirdum 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Poortugaal 19.30 uur ds. C. Neele; Scherpenisse 19.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. D. de Wit; Spijkenisse 19.45 uur ds. J.S. van der Net; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds.

M. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. J. Schipper; Zwijndrecht 19.30 uur ds. G. Hoogerland.

■ DONDERDAG 11 OKTOBER 2012

Aalburg 19.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Apeldoorn 19.30 uur ds. C. Hogchem; Groningen 15.15 uur (huw.bev.) ds. R. Kattenberg; Hendrik-Ido-Ambacht 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Houten 19.45 uur (voor de zending) ds. L. Blok; Krabbendijke 19.30 uur (voor de zending) ds. A. Schot; Lisse 15.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Zippro; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Nisse 19.30 uur ds. A. Verschuure; Oostkapelle 14.15 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Ouddorp 19.30 uur ds. E. Bakker; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rijssen-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Scherpenzeel 13.45 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Sint Annaland 19.30 uur ds. B. Labee; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. J. Driessen; Westzaan 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

■ VRIJDAG 12 OKTOBER 2012

Hendrik-Ido-Ambacht 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Houten 15.00 uur (huw.bev.) ds. J.S. van der Net; Krabbendijke 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Mijdrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Mondria; Oostburg 14.15 uur (huw.bev.) ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 13.00 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder; Uddel 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Mouw; Veen 14.15 uur (huw.bev.) ds. P. Melis.

■ ZATERDAG 13 OKTOBER 2012

Dordrecht 15.00 uur (dovendienst) ds. C.J. Meeuse.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 7 OKTOBER 2012

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

*Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is;
roept Hem aan, terwijl Hij nabij is. (Jes. 55:6)*

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer ervan kennis genomen dat onze koster, de heer

Elbert Groeneveld

na een ernstige ziekte is overleden in de leeftijd van 63 jaar.

Hij heeft, samen met zijn vrouw, onze gemeente vanaf maart 1994 totdat zijn ziekte openbaar kwam met de hem geschonken gaven gediend. Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en verdere familie de ondersteuning van de HEERE toe in deze droeve omstandigheden.

Mag het voor ons allen een aansporing zijn om de HEERE te zoeken.

De kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer

Zoetermeer, 27 september 2012

*Welgelukzalig is hij, die den God
Jakobstot zijn Hulp heeft, wiens
verwachting op den HEERE zijn
God is."*

Psalm 146:5

Op D.V. 13 oktober hopen wij met onze kinderen, klein- en achterkleinkinderen te herdenken dat wij 9 oktober 60 jaar in het huwelijk zijn verbonden.

Johan en Corrie Tijssen-Verburgt

Postbus 13, Strubensvallei,
1735 Gauteng, Zuid-Afrika

**Gastvrij & sfeervol 2 pers. vak.
huisje.** Compleet vakantie !
incl. beddengoed etc.
Ook per nacht te huur. Welkom in
Drenthe! Info. 0620581615

Vanaf week 43 ruime vak. won. te
huur in buitengebied **Aagtekerke**.
Ook voor midweek.
Tel 0118-582953/06-51606215

Van freubelen tot kaarten maken
of een leuk kado. Kijk eens op
www.rachelshobbyshop.nl
Net even anders.

Te huur rustig gel. vak. won. in
KAMPERLAND 2-10 pers.
Vrij vanaf heden.
Tel.0113-351899 / 06-20417592.

MEESTERWERK VRIEZENVEEN

is op zoek naar woonbegeleider/ster.
Inpandige woonruimte beschikbaar.
Voor meer informatie kunt u
contact met ons opnemen
op tel nr 0652679478 of
meesterwerkvriezenveen
@gmail.com.

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

*Dagbesteding
In eigen sfeer*

Landhoeve Groot Schoneveld

Dagbesteding voor ouderen

3911 SG Achterberg
Info: 0317 - 6 18 18 0
grootschoneveld@klikSAFE.nl
www.grootschoneveld.info

**"...de Saambinder verboden werd,
zgn. omdat er geen papier was.
Maar er was wèl papier voor een
nieuw uit te geven blad!
Met dit excuus verblindde
men veler oogen."**

Zo schrijft ds. Kersten bij de doorstart van De Saambinder op
17 oktober 1945. Lees zijn hele artikel op www.digibron.nl.
Daar vindt u het complete digitale archief van De Saambinder.

Gratis, snel en volledig

www.digibron.nl

Ook in het najaar is
ZEELAND mooi! Te huur sfeervolle
vakantiewoning 2-8 pers.
www.boederijvakantiezeeland.nl
Tel: 0113-302209

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 – 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 – Fax (0187) 48 45 20

TE KOOP IN PAPENDRECHT
Ruime, goed onderhouden
eengezinswoning.
Gezellige buurt en dichtbij winkels.
5 slaapkamers en tuin op zuiden.
Aantrekkelijke prijs! € 175.000,00
Kopen in 2012 = € 5.000 contant!
Kijk op <http://funda.nl/84918711/>
of bel 078 - 61 42 410

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging

In alle rust, betrokken, zorgzaam...
Want iedere begrafenis is een persoonlijk afscheid!
www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

BV **Barneveldse
Begrafenis Vereniging**

voor een eervolle, eenvoudige verzorging
van begravenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Winst uit Verlies

Steun en troost vanuit Gods Woord
bij kanker!

Landelijke Contactdag: Woerden
DV zaterdag 2 april a.s.
Thema: "Pastor aan het ziekbed"
Meer Info & Opgave:
www.winstuitverlies.nl
of 0341-250434

Dé inrichter voor Kantoor, Kerk en School

HOEKMAN
Kantoor & Project

Uw partner in complete
kantoor- en projectinrichting

Showroom: Marconistraat 13 - 4461 HH Goes - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

**ORGEL OF
PIANO KOPEN?**

Joh.deHeer
méér dan muziek, sinds 1898.

Leeghwaterstraat 101 Slidrecht
facebook.com/johdeheer • www.johdeheer.nl

Handen van de kerk wereldwijd

ONDERWIJS

Ecuador

Zimbabwe

Pakistan

Help mee!

- Organiseer een actie • Geef een gift
- Nodig ons uit voor een presentatie

**SPONSOR
WORDEN?**
Bel ons!

**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenissen*

Telefoon (0172) 21 21 22
 Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden

Begrafenisonderneming
 De Jongh
Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen.
Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.
 Wij verzorgen alleen begrafenissen, door het gehele land, en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.
 Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611154
 Waardenburg 0418 - 652039
 Werkendam 0183 - 701017
 Papendrecht 078 - 6412740
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Annette van Maaren (Msc.)
 Reformatorisch Psycholoog

 Haastrecht Oudewater
 Montfoort Gouda
 0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
 Psychologische Hulpverlening

Ambtskleding...
 Klamar's
 FASHION
 Klaas Leendert en Marian Blok
 's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
 0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
 Voor openingstijden zie website.

 VAN STAVEREN
 Begrafenisverzorging
 Sumatrastraat 11
 2405 EM Alphen aan den Rijn
 Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38
 Wij verzorgen alleen begrafenissen

Voor een fijne vakantie, gewoon een paar dagen er tussen uit!
 Pension E. Knuivers, Ribeslaan 4 te Rhenen is een gastvrij familiepension gelegen aan de rand van Rhenen, een stad gelegen in het bosrijke Heuvelrug en Grebbeberg bossen.
 Tel. 0317-614773 bgg 06-19856085
info@knuivers.com

Gouda – Ercalaan 44
 In gewilde, kindvriendelijke woonomgeving gelegen royale HOEKWONING (ca. 130m2 woonopp.) met bijzonder grote, zonnige zij- en achtertuin (perc.opp. 299m2).
 De uitstekend onderhouden woning heeft een uitgebouwde, lichtvriendelijke woonkamer, moderne keuken (2005), bijkeuken, 5 slaapkamers en een verzorgde badkamer.
 Eigen oprit, CV (2012), dubbelglas, 2 dakkapellen, op loopafstand van scholen (basisschool / Driestar College), centraal gelegen nabij station en uitvalswegen (A12/A20).
 Bouwjaar 1972 (uitgebouwd 2005)
 VRAAGPRIJS € 299.000,= k.k.
 Oplevering in overleg.
 Informatie: dhr. A.J.C. van Bommel
 06 51 88 9226

Begrafenisverzorging Kamsteeg
Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenissen
0183 - 44 94 94
 Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl
 Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859
 Bommelerwaard: tel. 06-53 53 33 22
 Sliedrecht: R. Mauritz, tel. 0184-785978
Een respect- en stijlvolle uitvaart is onze zorg

Voor het leveren en leggen van **na-tuurstenen- en keramische vloeren**.
 Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de laagste prijs. Tegelzettersbedrijf J. Slingerland, 0184-611917.

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER
 BEHANDELING • BEGELEIDING
 ONDERZOEK • ADVIES
 Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen
 O.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.
RIDDERKERK
 Verlengde Kerkweg 11
BARNEVELD
 Wilhelminastraat 14
METEREN
 (Geldermalsen)
 Dorpsstraat 18
 Informatie en aanmelding via:
 Tel: 0180 - 42 69 55
 E-mail: info@psychbrouwer.nl
 Website: www.psychbrouwer.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
 Uitgave ten bate van de Emerituskas.
Hoofredacteur:
 ds. G.J. van Aalst
Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
 ds. G.J. van Aalst,
 Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
 tel. 0186-576990, fax 0186-575105
 e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl
Redacteur: ds. C. Neele
Meditaties aan:
 ds. C. Neele,
 Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
 tel. 010-5017707
 e-mail: c.neele@kliksafe.nl
Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
 redactie-secretaris: J.J. Verhage
 Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
 tel. 0180-420865, fax 0180-423583
 E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
 Aanlevertijd:
 Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
 Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
 postbus 608, 3440 AP Woerden,
 tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
 e-mail: saambinder@cbgg.nl
Advertenties en familieberichten aan:
 Drukkerij Verloop,
 postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
 tel. 078-6912899, fax 078-6919536
 e-mail: saambinder@verloop.nl
 Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn.
 Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
 Familieberichten € 0,40 per mm.
 Deze prijzen zijn excl. 19% btw.
Abonnementenadministratie
 Adreswijzigingen enz. aan:
 Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
 postbus 608, 3440 AP Woerden,
 tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
 e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
 Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
 abonnementen te Woerden.
 Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
 voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
 (te betalen per 1 april en 1 oktober);
 voor het buitenland:
 € 24,- per jaar + extra portiekosten.
 Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:
 Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
 St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
 e-mail: purlin@sympatico.ca
 De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

 E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondermijtingtreur.nl
info@begrafenisondermijtingtreur.nl

Begrafenisondermijting Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Voor een zorgzame begeleiding

 KOSTER
Begrafenisondermijting

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

 **Stolk
orgels**

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Psychologiepraktijk Van Pelt

*Behandeling van volwassenen
met psychische problemen*

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

Kom naar camping
"De Verborgene Hoek" en ontdek
het mooie Gaasterland.
Bij ons kunt u genieten van de
bossen en meren van Friesland.
Ook vindt u hier mooie historische
stadjes en bijzondere dorps-
gezichten. Onze trefwoorden
zijn, (Zondags-)Rust, Ruimte,
Kindvriendelijk, Natuur-en
Landschapsbeleving, Uitstekende
voorzieningen, Leuke activiteiten,
Ook hebben we 2 leuke
vakantiewoningen beschikbaar.
Neem voor onze tarieven en
aanbiedingen contact met ons op.
Tel. 0514-602065 / 06-53399517
Kijk op www.deverborgenehoek.nl

 kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

 VOGG
Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

**Vanaf 1 september 2012
is ons vakantiehuis
"Haus Irmgard" weer vrij!**
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld
in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hausirmgard.nl
Fam. F.J. Poepjes Tel. 0620735340

 AKTIE bv
Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Ventilatie
Loodgieter
Elektra
Beveiliging

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatiebureau
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

**Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel!** Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0049 6594
258990 en www.huizesolagrati.nl

 Agathos
THUISZORG

PSYCHOSOCIALE ZORG
VERPLEGING
PERSOONLIJKE VERZORGING
PALLIATIEVE ZORG
MANTELZORGONDERSTEUNING
HULP BIJ HET HUISHOUDEN

Zorglijn: (010) 264 07 77
www.agathos-thuiszorg.nl

ZORG DIE BIJ U PAST.

 **Reformatrice
Psychologenpraktijk
Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:
078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpederland.nl www.rpederland.nl

 BJ Janssen
Begravenisverzorging

Begravenisverzorging op
de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begravenisverzorging-janssen.nl

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid.
Scherpe prijzen voor uw eigen
vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl